

V ortopedii nohy se na Žďársku hraje doslova evropská liga

S urychleným rozvojem medicíny a nástupem nových metod a postupů v diagnostice a léčbě dochází přirozeně k další, užší specializaci v rámci jednotlivých lékařských oborů. V souladu s tímto trendem se i lékaři v našem kraji profilují osobním zájmem o konkrétní témata, pro která jsou odbornými guaranty. Mimo královskou problematiku endoprotetiky / náhrady / velkých kloubů, či miniinvazivní arthroskopické operace / kamerou / jsou to například i korekční operace deformit přednoží. Tuto oblast dlouhodobě pojal za vlastní MUDr. Radek Černý ze Žďáru nad Sázavou.

Pane doktore, o rovnání křivých palců na noze, promiňte mi to zjednodušení, se intenzivně zajímáte už více než deset let. Co vás právě k tomuto zaměření vedlo?

„Nic osudového za tím není. Prostě to na mě tak nějak vyšlo. Ale jak jsem se nořil hlouběji do poznávání problematiky deformit přednoží, ať už teoreticky, či na operačním sále, začalo mě to opravdu bavit. Lidská noha je totiž úžasný anatomicko-funkční aparát, který musí plnit tolik často protikladných nároků a zvládnout enormní zátěž během našeho života.

Za ta léta jsem se snažil poznávat a osvojovat nové operační postupy a inovace. U neoptimálních výsledků jsem vždy hledal příčinu možných chyb, abych je neopakoval. Říká se tomu učební křivka a každý operátor si jí musí projít. Podmínkou je přiměřeně velký počet operací. Ve své ortopedické ambulanci na Poliklinice ve Žďáře nad Sázavou si vedu registr odoperovaných pacientů, včetně fotodokumentace.“

Je pravdou, že ženy jsou postiženy mnohem častěji?

„Tak jak to většinou bývá, na vzniku obtíží se podílí více faktorů. Některé jsou neovlivnitelné, to jsou vrozené dispozice. Z ortopedické praxe znám případy klasického rodinného nakupení výskytu, kdy dcera má stejné obtíže jako matka. V pořadí druhou příčinou je obouvání. Existuje mnoho odborných studií, které dokazují, že deformity přednoží jsou záležitostí obuté populace a u primitivních národů jsou raritou. Když se například v 70. letech pod vlivem západní kultury odvraceli Japonci od tradičních dřeváků ke klasické obuvi, statisticky významně stoupl počet deformit. Zdůrazňuji škodlivý vliv nevhodné obuvi, což je typicky úzká, špičatá obuv na vysokém podpatku. To je opravdu záležitost výhradně žen a jejich vrozené touhy po eleganci i za cenu zdravotních rizik.“

Co významného se změnilo za posledních 10 let v možnostech léčby?

„Změnil se hlavně celý management léčby. Dříve se v podstatě jen podle věku pacienta, resp. stupně deformity a opotřebenosti kořenového kloubu palce, rozhodlo o jedné ze dvou možností operační techniky a šmytec. Od tohoto velmi zjednodušeného třídění se postoupilo k zcela individuálnímu, komplexnímu přístupu. Každá deformita, ale i osoba a osobnost pacienta, je unikátní a je třeba ušít řešení na míru. V operační technice dnes zcela dominantně prosazujeme kloub zachovné, tedy šetrnější operace, oproti hrubým, radikálním výkonům v minulosti běžným.

Další významná změna přišla s pokrokem v ortopedické industrii. Dříve se kost, kterou jsme potřebovali srovnat, prostě přesekla a ve správné pozici zasádrovala. Jistě není nic komfortního mít po operaci šest týdnů sádru. Dnes se standardně používá takzvaná vnitřní osteosyntéza, tedy jednoduše řečeno pevné sešroubování kostních fragmentů speciálními titanovými šroubky. Odpadá nutnost sádrování, a taktéž je možné zahájit rehabilitaci o několik týdnů dříve a stejně tak dříve začít nohu zatěžovat, což dává lepší předpoklady dobrého výsledku a spokojeného pacienta. Pro mne je nejobektivnější známka spokojenosti pacienta situace, když si po operaci na jedné noze přijde domluvit operaci na druhé.“

Spolupracujete s dalšími ortopedy s podobným zaměřením?

„Jistěže a není nás málo. Jsem členem Sekce chirurgie nohy v rámci České ortopedické společnosti, která pořádá pravidelné semináře a setkávání ortopedů se zájmem o tuto problematiku. Především panu docentovi Popelkovi z motolské nemocnice a doktoru Filipovi z Českých Budějovic vděčím za významný podíl na mém odborném růstu. Dnes není žádná bariéra pro komunikaci a spolupráci na evropské úrovni, v rámci členství v EEORT - Evropské společnosti pro ortopedii a traumatologii nohy. Letošní hlavní celoevropské setkání proběhlo v dubnu ve Vídni a protože je to za humny, byl jsem při tom. Se zadostiučiněním mohu zodpovědně prohlásit, že v operativě přednoží jsme pracovištěm zcela rovnocenné evropské úrovni.

MUDr. Radek Černý

Ortopedická ambulance se zaměřením na deformity přednoží

Poliklinika Žďár nad Sázavou

Ortopedické oddělení Nemocnice Nové Město na Moravě

MUDr. Radek Černý a Univ. Prof. Dr. Hans-Jörg Trnka, někdejší president rakouské společnosti pro chirurgii nohy.

EFORT Vídeň 2012. Dubnové setkání předních ortopedů z 28 zemí světa.